

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 583/2011-93

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijaté sťažnosti JUDr. T. D., správcu konkurznej podstaty úpadcu P., spol. s r. o. v konkurze, P., zastúpeného advokátom JUDr. I. H., T., a Ing. D. M., P., zastúpeného advokátom JUDr. P. J., P., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 a jeho uznesením zo 14. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. T. D., správcu konkurznej podstaty úpadcu P., spol. s r. o. v konkurze, a Ing. D. M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 zo 14. decembra 2010 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 zo 14. decembra 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. JUDr. T. D., správcovi konkurznej podstaty úpadcu P., spol. s r. o. v konkurze, priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. I. H., T., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. Ing. D. M. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 392,73 € (slovom tristodevät’desiatdva eur a sedemdesiattri centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. J., P.

4. Sťažnostiam vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 583/2011-40 z 15. decembra 2011 boli prijaté na ďalšie konanie spojené sťažnosti JUDr. T. D., správcu konkurznej podstaty úpadcu P., spol. s r. o. v konkurze (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), a Ing. D. M., P. (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“, spolu

d'alej len „sťažovatelia“), v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 38 ods. 1 a 2 listiny, čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 a jeho uznesením zo 14. decembra 2010 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“).

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplynulo, že Krajský súd v Bratislave (ďalej len „konkurzný súd“ alebo „krajský súd“) v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu P., spol. s r. o. v konkurze, P. (ďalej len „úpadca“), uznesením sp. zn. 4 K 262/99 zo 16. augusta 2010 zvolal na návrh veriteľa „S., a. s., B. a spol.“, schôdzu konkurzných veriteľov na 20. september 2010 s programom: „1. Správa o doterajšej činnosti správcu konkurznej podstaty. 2. Ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty – hlasovanie. 3. Zmena veriteľského výboru.“

Proti uzneseniu konkurzného súdu o zvolaní schôdze konkurzných veriteľov podal odvolanie sťažovateľ v 2. rade, ktorý má v označenom konkurznom konaní postavenie konkurzného veriteľa so zistenou pohľadávkou. V odvolaní namietal, že konkurzný súd zvolal schôdzu konkurzných veriteľov na základe nekvalifikovaného návrhu skupiny konkurzných veriteľov a údajných konkurzných veriteľov, ktorí „v súhrne nedosahujú zákonom kogentne predpísaný kvalifikovaný podiel najmenej 30 % zo všetkých konkurzných pohľadávok konkurzných veriteľov s hlasovacím právom“. Preto navrhol, aby odvolací súd uznesenie konkurzného súdu o zvolaní schôdze konkurzných veriteľov v celom rozsahu zrušil.

Konkurzný súd na pojednávaní 20. septembra 2010 ešte pred samotným otvorením schôdze konkurzných veriteľov na základe odporúčania konkurzných veriteľov, aby sa aj napriek odvolaniu sťažovateľa v 2. rade pokračovalo v konaní zvolanej schôdze konkurzných veriteľov podľa § 209 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a po zistení, že schôdza veriteľov je uznášaniaschopná, pristúpil k prerokovaniu

jednotlivých bodov jej programu. Po hlasovaní schôdze o návrhu na ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty konkurzný súd uznesením sp. zn. 4 K 262/99 z 20. septembra 2010 rozhodol tak, že *„Súd zbavuje JUDr. T. D., advokáta, B. funkcie správcu konkurznej podstaty a do funkcie nového správcu konkurznej podstaty ustanovuje JUDr. Ing. M. H., B. tak, ako to schválila schôdza konkurzných veriteľov dňa 20.09.2010.“*

Proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 4 K 262/99 z 20. septembra 2010 podali sťažovatelia odvolanie.

Najvyšší súd o odvolaní sťažovateľa v 2. rade proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 4 K 262/99 zo 16. augusta 2010 a odvolaniach sťažovateľov proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 4 K 262/99 z 20. septembra 2010 rozhodol uznesením sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 zo 14. decembra 2010 tak, že odvolaniami napadnuté uznesenia konkurzného súdu potvrdil.

Uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 K 262/99 zo 16. augusta 2010 sťažovateľ v 2. rade vytýkal jeho nepreskúmateľnosť v časti, v ktorej konkurzný súd zvolal schôdzu konkurzných veriteľov na základe návrhu veriteľa *„S., a. s... a spol.“*, pričom krajský súd túto skupinu veriteľov bližšie nekonkretizoval (označením konkrétnych veriteľov a podielu ich pohľadávok). Podľa sťažovateľov veriteľ Slovenská konsolidačná, a. s., má iba nedostatočný 6,048 % podiel pohľadávok, pričom na legitímny a kvalifikovaný návrh na zvolanie schôdze konkurzných veriteľov zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) vyžaduje najmenej 30 % podiel pohľadávok zo súčtu všetkých prihlásených pohľadávok.

Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 K 262/99 z 20. septembra 2010 sťažovatelia uviedli, že k výmene správcu konkurznej podstaty došlo na základe *„zmanipulovaného a nezákonného hlasovania schôdze konkurzných veriteľov... o nezákonnom návrhu na nového správcu predloženého veriteľom s nekvalifikovaným podielom konkurzných pohľadávok“*. Konkurzný súd namietaným uznesením zbavil sťažovateľa v 1. rade funkcie správcu konkurznej podstaty a do funkcie nového správcu ustanovil JUDr. Ing. M. H. tak, ako to schválila schôdza konkurzných veriteľov na základe návrhu predloženého veriteľom *„Fond národného majetku SR“*. Tento veriteľ má však podľa konkurzného spisu nedostatočný – iba 17,06 % podiel konkurzných pohľadávok,

pričom zákon o konkurze a vyrovnaní vyžaduje najmenej 30 % podiel zo súčtu všetkých prihlásených pohľadávok. Konkurzný súd na pojednávaní 20. septembra 2010 pred samotným hlasovaním rozhodol podľa § 10 ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní tak, že „hlasovať môžu len konkurzní veritelia, ktorých pohľadávka bola zistená a konkurzní veritelia, ktorých pohľadávka bola popretá, len čo sa týka poradia“. V rozpore s rozhodnutím konkurzného súdu o hlasovacom práve sa na hlasovaní o návrhu na ustanovenie nového správcu „nelegitímne a nezákonne zúčastnili a do celkových výsledkov hlasovania boli manipulatívne... započítané aj subjekty úplne bez hlasovacieho práva“ (napríklad veriteľ „DR – Daňový úrad P.“), dokonca aj konkurzní veritelia, ktorí na tomto hlasovaní neboli prítomní (napríklad veriteľ Š. M., ktorý sa údajne zdržal hlasovania, ale v skutočnosti sa zástupkyňa tohto veriteľa hlasovania nezúčastnila). Z uvedeného sťažovatelia vyvodzujú záver, že hlasovanie schôdze konkurzných veriteľov, ako aj samotné výsledky hlasovania sú „netransparentné, zmanipulované, nelegitímne a nezákonné“.

Sťažovatelia z uvedených dôvodov napadli „hrubo nezákonné a neústavné“ rozhodnutia konkurzného súdu odvolaním, pričom najvyšší súd svojím odvolacím uznesením „neodstránil, ale vedome potvrdil a dokonal závažné bezprávie“ vykonané prvostupňovým konkurzným súdom. Podľa sťažovateľov najvyšší súd vo svojom odvolacom rozhodnutí „nerespektoval ani len svoju vlastnú judikatúru“, podľa ktorej pri konaní a rozhodovaní o zbavení funkcie pôvodného správcu a ustanovení nového správcu na základe hlasovania schôdze konkurzných veriteľov musí súd skúmať splnenie zákonných podmienok zvolania schôdze veriteľov, resp. prípustnosti zvolania schôdze veriteľov, jej priebeh a hlasovanie. Najvyšší súd zároveň „arbitrárne ignoroval aj svoju povinnosť preskúmať pravdivosť dôvodných, opodstatnených a právne významných odvolacích námietok a argumentov odvolateľov“, keď vo svojom rozhodnutí uviedol: „Ani v jednom prípade odvolanie nie je dôvodné (aj keby ich údaje boli pravdivé).“ Vo vzťahu k odôvodneniu namietaného uznesenia najvyššieho súdu sťažovatelia ďalej uviedli:

«Odvolací Najvyšší súd SR - v hrubom rozpore so skutočným obsahom preskúmaných prvostupňových uznesení - si vo svojom uznesení sp. zn. 1 Obo 149/2010 a 1 Obo 160/2010 zo 14.12.2010 hrubo arbitrárne a nepredvídateľne zmenil a prekrútil skutkové východiská a právne posúdenie skutkových východísk v prvostupňovom uznesení

konkurzného súdu, pričom odvolací najvyšší súd si vyfabuloval ničím nepodložené, neopodstatnené a nepravdivé nové dôvody zvolania schôdze konkurzných veriteľov a taktiež ničím nepodložené, neopodstatnené a nepravdivé nové dôvody zbavenia funkcie pôvodného správcu konkurznej podstaty (a následného ustanovenia nového správcu), o ktorých však v skutočnosti nie je žiadna zmienka a ani len žiadny náznak v preskúmaných prvostupňových uzneseniach konkurzného súdu...

Pritom odvolací Najvyšší súd SR v uznesení zo 14.12.2010 nepodložene, neopodstatnene a v rozpore so skutočnosťou tvrdí (či presadzuje „právny názor“), že prvostupňový konkurzný súd údajne zvolal schôdzu konkurzných veriteľov z vlastného podnetu a iniciatívy konkurzného súdu a že prvostupňový konkurzný súd údajne bol oprávnený zbaviť a zbavil funkcie pôvodného správcu konkurznej podstaty (a následne ustanovil nového správcu) preto, lebo pôvodný správca konkurznej podstaty sa údajne „spreneveril svojmu poslaniu“. Tieto tvrdenia... absolútne nezodpovedajú skutočnosti a priečia sa aj obsahu preskúmaných prvostupňových uznesení... Odvolací Najvyšší súd SR na podporu svojho nepodloženého a nepravdivého tvrdenia... o údajnom spreneverení sa pôvodného správcu konkurznej podstaty svojmu poslaniu vo svojom uznesení... zavádzajúco a nekonkrétne tvrdí... o dôvodoch odvolania pôvodného správcu, že v právomoci konkurzného súdu bolo „odvolať správcu aj bez návrhu konkurzných veriteľov a dôvody jeho odvolania sú uvedené vo vyššie citovaných uzneseniach odvolacieho súdu“... Odvolací Najvyšší súd SR však v odvolacom uznesení... neuviedol (necitoval) žiadne reálne a konkrétne dôvody pre odvolanie správcu, ktoré by mali údajne existovať...»

Sťažovatelia tak v dôsledku postupu najvyššieho súdu v odvolacom konaní nemohli uplatniť svoje práva a argumenty na svoju obranu proti „*nepredvídateľne protichodnému zvratu skutkových a právnych tvrdení pri odvolacom rozhodnutí*“ v porovnaní s prvostupňovými rozhodnutiami konkurzného súdu, čím im bolo ako účastníkom konania odňaté právo konať pred odvolacím súdom.

V súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sťažovatelia argumentovali tvrdením, že najvyšší súd „*takmer vôbec neposudzoval (povrchne a zhadzovačne priam odignoroval) pravdivosť odvolacích námietok a argumentov oboch odvolateľov*“, pričom odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu

„nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a s uplatnenými odvolacími námietkami a argumentmi odvolateľov“.

Sťažovatelia namietali tiež postup najvyššieho súdu v čase medzi podaním odvolaní a vydaním odvolacieho rozhodnutia, ktorým podľa nich došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci v ich prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. V tejto súvislosti uviedli, že, ako to vyplýva z obsahu odvolacieho uznesenia, najvyšší súd spojil konanie o odvolaní sťažovateľa v 2. rade proti uzneseniu konkurzného súdu zo 16. augusta 2010 a konanie o odvolaniach sťažovateľov proti uzneseniu konkurzného súdu z 20. septembra 2010 do jedného spoločného konania, pričom o spojení prebiehajúcich konaní sťažovateľov neupovedomil pred vydaním odvolacieho rozhodnutia. Žiadny zo zainteresovaných súdov neupovedomili sťažovateľov o tom, že proti uzneseniu konkurzného súdu z 20. septembra 2010 podal odvolanie aj iný účastník konania, pričom konajúce súdy porušili zákonnú povinnosť predložiť odvolanie druhého účastníka sťažovateľom na vyjadrenie. Z obsahu uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že *„Vo veci poslal podanie aj konkurzný veriteľ V., a. s.“*, ktoré odvolací súd využil ako jeden z nových dôkazov, pričom však nenariadil pojednávanie ani neumožnil účastníkovi konania vyjadriť sa k nemu. Najvyšší súd tak postupoval v rozpore s ustanovením § 211 ods. 1 tretej vety a § 123 OSP. Sťažovateľ v 1. rade tiež namietal, že najvyšší súd mu neumožnil ako účastníkovi odvolacieho konania nahliadnuť do konkurzného spisu, pričom odvolací súd priamo vo svojom uznesení označil túto jeho snahu za *„ďalšie obštrukcie“*. Uvedeným postupom najvyšší súd odňal sťažovateľom ako účastníkom konania možnosť konať pred súdom v rozsahu celého predmetu spojeného spoločného konania vrátane práva vyjadriť sa k podaniam iných účastníkov konania a ku všetkým dôkazom.

Porušenie základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi a práva na nezávislý a nestranný súd postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní sťažovatelia odôvodňovali skutočnosťou, že o jednotlivých veciach týkajúcich sa konkurzného konania na majetok úpadcu nekonal a nerozhodoval len terajší odvolací senát 1 Obo (pôvodne očíslovaný senát 2 Obo), ale v týchto veciach rozhodovali viaceré (minimálne štyri) senáty najvyššieho súdu, dôkazom čoho sú viaceré konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu v konkurznej veci úpadcu, ktoré boli zverejnené v obchodnom vestníku a na ktoré

sťažovatelia v sťažnostiach poukázali. Uvedenému preto nezodpovedá tvrdenie najvyššieho súdu, ktorý v namietanom uznesení uviedol, že *„Odvolacím senátom, teda zákonnými sudcami v odvolacom konaní, od počiatku bol senát 2 Obo (od roku 2010 prečíslovaný na 1 Obo).“*. Sťažovatelia tiež poukázali na rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci úpadcu sp. zn. 2 Obo 96/2009 z 9. decembra 2009, v ktorom sa uvádza: *„Tak ako uvedený incidenčný spor v odvolacom konaní, tak isto aj túto konkurznú vec v odvolacom konaní (4 K 262/99) prejednáva senát v rovnakom zložení a veci priamo súvisia, pretože incidenčný spor je vyvolaný konkurzným konaním.“* Uvedené tvrdenie je podľa sťažovateľov v hrubom rozpore s judikatúrou najvyššieho súdu, podľa ktorej konkurzné konania a incidenčné konania vyvolané konkurzom sú navzájom samostatnými súdnymi konaniami. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia konštatujú:

„... fakty o doterajších rozhodnutiach viacerých senátov Najvyššieho súdu SR vo veciach týkajúcich sa konkurzného konania na majetok úpadcu P. P. spoločne svedčia o skutočnosti, že terajší senát 1 Obo [pôvodne očíslovaný senát 2 Obo] si na základe svojej príslušnosti na incidenčné konanie - ktoré je (napriek jeho vyvolaniu konkurzom) navzájom samostatným súdny konaním odlišným a oddeleným od konkurzného konania – neopodstatnene, hrubo nezákonne, flagrantne arbitrárne a ústavne neakceptovateľne uzurpoval (oktrojoval) právo konať a rozhodovať v konkurznej veci vedenej na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 a ukončenej vydaním uznesenia zo dňa 14.12.2010. Týmto Najvyšší súd SR vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Obo 149/2010 a 1 Obo 160/2010... mimoriadne závažne porušil základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu (zákonných sudcov súdneho senátu)... ale zároveň porušil aj základné právo sťažovateľa na nezávislý a nestranný súd...“

V závere sťažností sťažovatelia konštatujú, že vydanie napadnutých rozhodnutí bolo odmietnutím spravodlivosti a porušením ich základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ako aj základného práva sťažovateľa v 1. rade *„zastávať, vykonávať a uskutočňovať povolanie a zárobkovú hospodársku činnosť (funkciu správcu konkurznej podstaty)“* a práva sťažovateľa v 2. rade *„na nerušený zákonný... priebeh... konkurzného konania na majetok úpadcu (vrátane práva na zákonne navrhnutého, odsúhlaseného a ustanoveného správcu konkurznej podstaty) v súlade so zákonom“*.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ v 1. rade navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 26 ods. 1 listiny, čl. 38 ods. 1 a 2 listiny, čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 a jeho uznesením zo 14. decembra 2010.

Sťažovateľ v 2. rade navrhol ústavnému súdu vydať nález, ktorým vysloví porušenie čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ústavy, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 1 listiny, čl. 38 ods. 1 a 2 listiny, čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 a jeho uznesením zo 14. decembra 2010.

Sťažovatelia zároveň žiadali, aby ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 zo 14. decembra 2010, ako aj uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 K 262/99 zo 16. augusta 2010 a z 20. septembra 2010, vrátil veci krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľom náhradu trov konania.

II.

Na výzvu ústavného súdu zo 14. marca 2012 sa k sťažnostiam sťažovateľov vyjadril predseda najvyššieho súdu, zastúpený predsedom obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, podaním doručeným ústavnému súdu 11. apríla 2012, ktorý vo svojom stanovisku k veci uviedol:

«Z dôvodu, že najvyšší súd tohto času s vecou súvisiaci základný súdny spis nemá k dispozícii, mohol vychádzať len z obsahu svojho rozhodnutia, ktoré sťažovatelia namietli.

...

Sťažovatelia, okrem iného, namietali nedostatočné odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu tvrdiac, že najvyšší súd: „...takmer vôbec neposudzoval (povrchne a zhadzovačne priam odignoroval) pravdivosť odvolacích námietok a argumentov oboch odvolateľov“, pričom odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu: „...nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a s uplatnenými

odvolacími námietkami a argumentmi odvolateľov.“ Vytkli tiež to, že najvyšší súd: „...arbitrárne ignoroval aj svoju povinnosť preskúmať pravdivosť dôvodných, opodstatnených a právne významných odvolacích námietok a argumentov odvolateľov.“

Jedným z princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje... čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Nemožno však považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces stav, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.

Podľa znenia § 157 ods. 2 OSP v nadväznosti na § 167 ods. 2 OSP, súd v odôvodnení rozsudku, resp. uznesenia, uvedie podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov správal, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípade dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Predmetné ustanovenie sa v plnej miere uplatňuje aj v odvolacom konaní s tým, že úlohou odvolacieho súdu nie je v odôvodnení svojho rozhodnutia odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, čo sa v danom prípade aj stalo.

Najvyšší súd je presvedčený, že odvolací súd sa v sťažnosťami napadnutom uznesení adekvátne zaoberal všetkými podstatnými skutočnosťami a preskúmateľným spôsobom sa s nimi vysporiadal, tak, ako to vyplýva z odôvodnenia vytykaného rozhodnutia. Odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu spĺňa kritériá ústavnej akceptovateľnosti

zodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 OSP v spojení s § 167 ods. 2 OSP, a tohto sa súd naďalej pridržiava majúc na zreteli, že inštitút odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jednou z podstatných záruk výkonu súdnej moci, súčasne, že výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Odôvodnenie sťažnosťami napadnutého uznesenia odvolacieho súdu poskytuje dostatočný základ pre svoj výrok, čím splňa požiadavky vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa názoru najvyššieho súdu, sťažovatelia svojimi tvrdeniami sledujú len dosiahnutie zmeny konkurzného konania v časti, v ktorej skončilo nepriaznivým výsledkom pre nich. Táto okolnosť však sama osebe nemôže byť právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti, najvyšší súd zastáva názor, že medzi napadnutým uznesením odvolacieho súdu a namietaným porušením základných práv zaručených ústavou a dohovorom, neexistuje taká spojitosť, ktorá by umožňovala vysloviť záver o ich porušení.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má najvyšší súd za to, že uznesením NS SR sp. zn. 1 Obo/149/2010, 1 Obo/160/2010, zo dňa 14. decembra 2010, k porušeniu sťažovateľmi namietaných práv, nedošlo.

Vo vzťahu k možnosti upustenia od ústneho pojednávania na ústavnom súde podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, oznamujeme, že najvyšší súd s upustením od ústneho pojednávania súhlasí.»

Sťažovateľ v 1. rade listom z 12. októbra 2010 ústavnému súdu oznámil, že na vykonaní ústneho pojednávania netrvá.

Sťažovateľ v 2. rade na výzvu ústavného súdu z 23. januára 2012 dňa 20. júna 2012 oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia sťažovateľmi označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

III.

Z uznesenia konkurzného súdu sp. zn. 4 K 262/99 zo 16. augusta 2010 vyplýva, že konkurzný súd zvolal na 20. september 2010 schôdzu konkurzných veriteľov s programom: „1. Správa o doterajšej činnosti správcu konkurznej podstaty. 2. Ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty – hlasovanie. 3. Zmena veriteľského výboru.“ Zároveň vyzval správcu konkurznej podstaty, aby v lehote 5 dní pred uskutočnením schôdze konkurzných veriteľov predložil správu o stave majetku úpadcu a o svojej činnosti v konkurznom konaní. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že:

„Podaním doručeným súdu dňa 17.08.2009 a zo dňa 22.03.2010, doručeným súdu dňa 29.03.2010, požiadali konkurzní veritelia: S., a.s., B. a spol. o zvolanie schôdze veriteľov s navrhnutými bodmi programu: 1. správa o doterajšej činnosti správcu konkurznej podstaty, 2. ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty - hlasovanie, 3. zmena veriteľského výboru.

Podľa § 10 ods. 1 ZKV súd zvoláva schôdzu konkurzných veriteľov, ak je to potrebné na zistenie ich stanovísk potrebných na ďalšie vedenie konkurzu a riadi jej rokovania; na návrh správcu alebo na návrh konkurzného veriteľa alebo konkurzných veriteľov, ktorých súčet pohľadávok predstavuje najmenej 30 % pohľadávok počítaných podľa výšky pohľadávok, ju zvoláva vždy.

Vzhľadom ku skutočnosti, že návrh bol predložený veriteľmi, ktorých výška prihlásených pohľadávok prevyšuje zákonom stanovené percento, ako aj z dôvodu, že schôdza veriteľov sa doteraz neuskutočnila, súd zvolal schôdzu veriteľov s nimi navrhnutými bodmi programu tak, ako je uvedené vo výroku.“

V poučení o opravnom prostriedku uviedol, že proti uzneseniu nie je možné podať odvolanie.

Krajský súd uznesením sp. zn. 4 K 262/99 z 20. septembra 2010 rozhodol tak, že „Súd zbavuje JUDr. T. D., advokáta, B. funkcie správcu konkurznej podstaty a do funkcie nového správcu konkurznej podstaty ustanovuje JUDr. Ing. M. H., B. tak, ako to schválila schôdza konkurzných veriteľov dňa 20.09.2010.“. Konkurzný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v podstatnom uviedol:

„Podaním doručeným súdu dňa 17.08.2009 a dňa 22.03.2010 požiadali konkurzní veritelia podľa zoznamu v týchto podaniach návrh na zvolanie schôdze veriteľov s programom:

- 1. Správa o doterajšej činnosti správcu konkurznej podstaty.*
- 2. Ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty – hlasovanie.*
- 3. Zmena veriteľského výboru.*

...

Návrh bol predložený veriteľmi, ktorých výška pohľadávok prihlásených v konkurznom konaní prevyšuje percento stanovené zákonom, súd preto zvolal schôdzu veriteľov s navrhnutými bodmi programu.

Schôdza veriteľov, ktorá sa uskutočnila dňa 20.09.2010, bola uznášania schopná, nakoľko sa jej zúčastnilo 50,19 % prihlásených veriteľov počítaných podľa výšky prihlásených pohľadávok.

Konkurzný veriteľ Fond národného majetku SR navrhol na schôdzi veriteľov ustanoviť do funkcie nového správcu konkurznej podstaty JUDr. Ing. M. H., advokáta, so sídlom AK, B.

Podľa § 10 ods. 7 ZKV na schválenie návrhu na ustanovenie nového správcu je potrebná dvojtretinová väčšina hlasov prítomných alebo riadne zastúpených konkurzných veriteľov počítaná podľa výšky pohľadávok.

Schôdza veriteľov dňa 20.09.2010 zvolila počtom klasifikovaných hlasov v zmysle § 10 ods. 7 ZKV nového správcu konkurznej podstaty JUDr. Ing. M. H., advokáta, so sídlom AK, B.

Podľa § 8 ods. 5 ZKV v znení zák. č. 646/2004 z dôležitých dôvodov môže súd na návrh správcu zbaviť správcu funkcie. Súd aj bez návrhu zbaví správcu funkcie, ak správca neplní riadne svoje povinnosti alebo aj z iných dôležitých dôvodov. Ak súd zbaví správcu funkcie ustanoví nového správcu. Súd ustanoví nového správcu podľa ods. 1

na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, funkcia doterajšieho správcu zaniká dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov. Nového správcu súd ustanoví uznesením na schôdzi konkurzných veriteľov. ...

Súd konštatuje, že boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky na ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. “

V odvolaniach proti uzneseniu konkurzného súdu zo 16. augusta 2010 a 20. septembra 2010 sťažovateľ v 2. rade poukázal na porušenie zákonných pravidiel pri nezákonnom zvolaní a uskutočnení (zmanipulovaní) schôdze konkurzných veriteľov a pri nezákonnom hlasovaní tejto schôdze o zbavení funkcie doterajšieho správcu konkurznej podstaty a o ustanovení nového správcu (aj za účasti osôb bez relevantného hlasovacieho práva). Namietal porušenie § 10 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní, pretože v prípade návrhu konkurzných veriteľov a údajných konkurzných veriteľov zo 17. augusta 2009 neboli splnené kogentné zákonné požiadavky na zvolanie schôdze konkurzných veriteľov na základe návrhu konkurzných veriteľov. Poukázal na údajného konkurzného veriteľa „DÚ P.“, ktorému ako neúspešnému incidenčnému žalobcovi zaniklo postavenie konkurzného veriteľa, a tiež na pohľadávku S., a. s. Uzneseniu konkurzného súdu zo 16. augusta 2010 vytýkal tiež nesprávne poučenie o opravnom prostriedku.

Sťažovateľ v 1. rade vo svojom odvolaní proti uzneseniu konkurzného súdu z 20. septembra 2010 namietal, že zvolaná schôdza konkurzných veriteľov sa nemala konať, pretože jeden z veriteľov podal odvolanie proti uzneseniu o jej zvolaní. Konajúca sudkyňa preto mala spis postúpiť odvolaciemu súdu. Pred začatím pojednávania konajúca sudkyňa oznámila prítomným, že schôdza sa z dôvodu podaného odvolania neuskutoční, na základe čoho niektorí prítomní veritelia, aj keď boli prezentovaní, opustili pojednávaciu miestnosť. Podľa zápisnice o hlasovaní sa mala zdržať hlasovania RNDr. M. K. (zástupkyňa veriteľa Š. M.), pričom táto z pojednávacej miestnosti odišla hneď po tom, ako konkurzná sudkyňa oznámila, že pojednávanie je zrušené. Poukázal tiež na to, že schôdza sa nemala konať aj vzhľadom na nedostatočný percentuálny podiel pohľadávok konkurzných veriteľov, ktorých súčet musí dosahovať najmenej 30 %. Tu absentuje pohľadávka „Slovenskej republiky,

zastúpená Ústredným daňovým riaditeľstvom SR B., Daňový úrad P.“, ktorému ako neúspešnému incidenčnému žalobcovi zaniklo postavenie konkurzného veriteľa.

Sťažovatelia preto navrhli, aby odvolací súd nimi napadnuté uznesenia konkurzného súdu zrušil.

IV.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie a zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Predmetom sťažností je namietané porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu v spojení s čl. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, s čl. 26 ods. 1 listiny a s čl. 13 dohovoru; základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 a jeho uznesením zo 14. decembra 2010.

Z pohľadu ústavného súdu sa javia hlavné námietky sťažovateľa primárne ako porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36

ods. 1 listiny, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. Ústavný súd preto považuje za účelné podané sťažnosti skúmať predovšetkým z pohľadu týchto označených práv.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 14 ods. 1 paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, zriadeným podľa zákona, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek obvinení vznesenom proti nemu.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Obsah základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdov, ktoré je v rozpore so zákonom, je v zásade porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 26/94).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Arbitrárnosť namietaného rozhodnutia, ktorým najvyšší súd potvrdil uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 K 262/99 zo 16. augusta 2010 a z 20. septembra 2010, vidia sťažovatelia v jeho nedostatočnom a nepreskúmateľnom odôvodnení. Podľa sťažovateľov najvyšší súd sa vôbec nevyrovnal s vecne a právne významnými odvolacími námietkami a argumentmi sťažovateľov uvedenými v ich odvolaniach ani sa nevyjadril, prečo tieto odvolacie námietky a argumenty odmietol. Sťažovatelia vytykajú najvyššiemu súdu aj arbitrárnosť jeho postupu, keď potvrdil rozhodnutia konkurzného súdu z iného právneho

dôvodu ako prvostupňový súd a na základe skutkových zistení, ktoré neboli predmetom konania pred prvostupňovým súdom. Sťažovatelia tak nemohli namietat' správnosť novozaujatého právneho názoru odvolacieho súdu, v dôsledku čoho im najvyšší súd odňal možnosť konať pred odvolacím súdom.

Najvyšší súd namietaným rozhodnutím potvrdil uznesenia konkurzného súdu ako vecne správne, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia v podstatnom uviedol:

«Odvolací súd konštatuje, že konkurz a s ním spojená súdená konkurzná vec sa vedie vyše desať rokov a málo napreduje predovšetkým vinou obštrukcií, ktoré do nej vnášajú niektorí účastníci zúčastnení na konkurze, niektorí konkurzní veritelia a nakoniec aj odvolaný správca konkurznej podstaty JUDr. T. D. Odvolacím senátom, teda zákonnými sudcami v odvolacom konaní, od počiatku bol senát 2 Obo (od roku 2010 prečíslovaný na 1 Obo). ...

Najvyšší súd SR, ako súd odvolací, odkazuje na svoje zrušujúce uznesenia z 11. novembra 2009, č. k. 2 Obo 100/2009 a z 9. decembra 2009, č. k. 2 Obo 96/2009, v ktorých bola daná jasná úprava, ako postupovať vo veci incidenčného sporu aj v samotnom konkurze. Okolnosti vyplývajúce z týchto rozhodnutí nepovažuje za potrebné opakovať. Z nich možno vyčítať, v čom a ako sa spreneveril správca konkurznej podstaty svojmu poslaniu, čo má za následok odvolanie z funkcie. K tomu treba ešte poznamenať, že rozhodnutie o ustanovení správcu podstaty je rozhodnutím, ktoré možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, ktoré takú zmenu vyžadujú (cum clausula rebus sic stantibus). Odvolací súd odvolanému správcovi podstaty poskytoval tu najvyššiu ochranu aj pred žalovanými v incidenčnom konaní, aj voči svojvôli konkurzných veriteľov do času, kým sa svojmu poslaniu nespreneveril. Ďalšie obštrukcie, tzv. „spätvzatie podania“, snaha o nahliadnutie do konkurzných spisov, napriek tomu, že spisy dlhý čas ležali na konkurznom súde, ktorý konkurz vedie, nijako neovplyvujú na skoré rozhodnutie vo veci.

Predovšetkým nielen odvolatelia, ale všetky osoby zúčastnené na konkurze si musia uvedomiť, že hlavným orgánom je tu konkurzný súd a hlavným „osnovateľom“ konkurzný sudca. Správca konkurznej podstaty nie je účastníkom konania v zmysle OSP, ale je správcom podstaty, ktorého práva aj povinnosti sú stanovené v osobitnom zákone, keď aj

majú povahu práv účastníka. Bez súhlasu súdu vo veci sám pokračovať nemôže a keď aj, veľmi obmedzene.

Konkurzným veriteľom, ako aj účastníkom incidenčného konania platí ustanovenie § 101 ods. 1 O. s. p. (samozrejme s aplikáciou na ZKV), podľa ktorého:

„Účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu“.

Postup súdu sa odvolatelia snažia spochybníť zase len procesnými obštrukciami. Tieto uplatňujú v rámci odvolania správcu podstaty a aj pre nedodržanie podmienok pri zvolaní schôdze veriteľov. Ani v jednom prípade odvolanie nie je dôvodné (aj keby ich údaje boli pravdivé).

Podľa § 8 ods. 5 ZKV „Z dôležitých dôvodov môže súd na návrh správcu zbaviť správcu funkcie. Súd aj bez návrhu zbaví správcu funkcie, ak správca neplní riadne svoje povinnosti alebo aj z iných dôležitých dôvodov. Ak súd zbaví správcu funkcie, ustanoví nového správcu. Súd ustanoví nového správcu podľa odseku 1 na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov; funkcia doterajšieho správcu zaniká dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov. Nového správcu súd ustanoví uznesením na schôdzi konkurzných veriteľov. Uznesenie súd doručí doterajšiemu správcovi, novému správcovi a zverejní ho na úradnej tabuli súdu a v Obchodnom vestníku. Účinky doteraz vykonaných právnych úkonov doterajšieho správcu zostávajú zachované. Zbavením funkcie nezaniká správcova zodpovednosť podľa odseku 2 za čas výkonu funkcie. Správca, ktorý bol zbavený funkcie, je povinný riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady“.

Bolo teda v právomoci odvolať správcu aj bez návrhu konkurzných veriteľov a dôvody pre jeho odvolanie sú uvedené vo vyššie citovaných rozhodnutiach odvolacieho súdu. Súčinnosť schôdze veriteľov sa vyžaduje iba pri menovaní nového správcu, ktorého súd určí náhodným výberom. Ak táto súčinnosť nie je poskytnutá, súd právoplatne vymenuje nového správcu aj bez tejto súčinnosti.

Otázka zvolania schôdze konkurzných veriteľov je riešená v § 10 ods. 1 ZKV, pričom na daný prípad stačí prvú vetu po bodkočiarku, ktorá znie:

„Súd zvoláva schôdzu konkurzných veriteľov, ak je to potrebné na zistenie ich stanovísk, potrebných na ďalšie vedenie konkurzu a riadi jej rokovanie; ...“ Súd zvoláva schôdzu v záujme veriteľov aj bez ich súčinnosti. Ak svoje právo schôdze sa zúčastniť nevyužijú všetci, neznamená to zmarenie účelu schôdze.

Odvolaací súd ešte pre odvolateľov, ale aj účastníkov poznamenáva, že podľa § 212 ods. 3 O.s.p. „Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolaací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“.

Konkurzný súd, ako prvostupňový, sa nedopustil nijakých takých väd, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto napadnuté uznesenia potvrdil.»

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Jeho zákonný rámec určuje § 157 ods. 2 OSP, pričom toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 OSP).

Ustanovenie § 157 ods. 2 OSP v spojení s § 167 ods. 2 OSP treba z hľadiska čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26] vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

V odôvodnení namietaného rozhodnutia najvyšší súd konštatoval nedôvodnosť odvolaní sťažovateľov (a to aj v prípade pravdivosti ich odvolacích námietok), pričom tento právny záver odôvodnil tým, že bolo v právomoci konkurzného súdu odvolať správcu aj bez

návrhu konkurzných veriteľov a súd mohol zvolat' schôdzu veriteľov aj bez súčinnosti veriteľov (teda z vlastného podnetu) podľa § 10 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní. Najvyšší súd teda reagoval na argumentáciu sťažovateľov uvedenú v ich odvolaniach, keď uviedol dôvody odmietnutia ich odvolacích námietok. V kontexte takto koncipovaného odôvodnenia sa javí nedôvodnou námietka sťažovateľov, že najvyšší súd sa preskúmateľne nevyporiadal s ich odvolacími námietkami a argumentmi, resp. neodôvodnil, prečo tieto námietky a argumenty odmietol. Z tohto aspektu preto ústavný súd nepovažuje namietané rozhodnutie za arbitrárne.

Sťažovatelia tiež namietali arbitrárnosť postupu najvyššieho súdu, keď potvrdil odvolaniami napadnuté uznesenia konkurzného súdu z iného právneho dôvodu ako prvostupňový súd, teda v rozpore s princípom predvídateľnosti práva a so zásadou dvojínštančnosti súdneho konania.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní súd zvoláva schôdzu konkurzných veriteľov, ak je to potrebné na zistenie ich stanovísk potrebných na ďalšie vedenie konkurzu, a riadi jej rokovanie; na návrh správcu alebo na návrh konkurzného veriteľa alebo konkurzných veriteľov, ktorých súčet pohľadávok predstavuje najmenej 30 % pohľadávok počítaných podľa výšky pohľadávok, ju zvoláva vždy. Podľa citovaného ustanovenia súd zvoláva schôdzu veriteľov (1) z vlastného podnetu, ak je to potrebné na zistenie stanovísk konkurzných veriteľov na ďalšie vedenie konkurzu; (2) na návrh správcu alebo (3) na základe návrhu veriteľa (veriteľov) s kvalifikovaným podielom pohľadávok.

Podľa ustanovenia § 8 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní z dôležitých dôvodov môže súd na návrh správcu zbaviť správcu funkcie. Súd aj bez návrhu zbaví správcu funkcie, ak správca neplní riadne svoje povinnosti alebo aj z iných dôležitých dôvodov. Ak súd zbaví správcu funkcie, ustanoví nového správcu. Súd ustanoví nového správcu podľa odseku 1 na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov; funkcia doterajšieho správcu zaniká dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov. Nového správcu súd ustanoví uznesením na schôdzi konkurzných veriteľov. Uznesenie súd doručí doterajšiemu správcovi, novému správcovi a zverejní ho na úradnej tabuli súdu a v Obchodnom vestníku.

Citované ustanovenie aj napriek svojej legislatívne zložitej konštrukcii dôsledne rozlišuje v otázke ustanovenia správcu kompetenciu súdu a kompetenciu schôdze konkurzných veriteľov. Prvé tri vety citovaného ustanovenia definujú prípady, kedy o odvolaní a ustanovení nového správcu rozhoduje výlučne súd, a to buď na návrh správcu, resp. bez návrhu, pre ktoré predpokladá existenciu dôležitých dôvodov. Vo štvrtej vete sú právomoci týkajúce sa ustanovenia nového správcu rozdelené medzi schôdzu konkurzných veriteľov a súd. V tomto prípade súd nerozhoduje o zbavení správcu funkcie, pretože k zániku funkcie doterajšieho správcu dochádza ex lege rozhodnutím schôdze veriteľov, pre ktoré rozhodnutie zákon žiadne dôvody nestanovuje. Súd je následne povinný ustanoviť nového správcu uznesením priamo na schôdzi konkurzných veriteľov (pozri stanovisko obchodného kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Obpj 7/2005 zo 16. decembra 2005).

Z výroku uznesenia konkurzného súdu z 20. septembra 2010 vyplýva, že konkurzný súd zbavil sťažovateľa v 1. rade funkcie správcu konkurznej podstaty a do funkcie nového správcu ustanovil JUDr. Ing. M. H. tak, ako to schválila schôdza konkurzných veriteľov.

V okolnostiach posudzovaného prípadu je rozhodnutie konkurzného súdu zmätočné, pretože výrok rozhodnutia nezodpovedá jeho odôvodneniu. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že k zbaveniu (zániku) funkcie správcu (sťažovateľa v 1. rade) došlo rozhodnutím schôdze konkurzných veriteľov, čomu nezodpovedá výrok rozhodnutia o zbavení správcu funkcie súdom.

Vychádzajúc z odôvodnenia namietaného rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd potvrdil uznesenie konkurzného súdu o zbavení funkcie správcu konkurznej podstaty a o ustanovení nového správcu z iného právneho dôvodu, ako súd prvého stupňa, keď uviedol, že bolo v právomoci súdu odvolať správcu konkurznej podstaty aj bez návrhu konkurzných veriteľov, a zároveň uviedol dôvody na jeho odvolanie poukázaním na predchádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu v označenej konkurznej veci. Z odôvodnenia rozhodnutia konkurzného súdu z 20. septembra 2010 však nevyplývajú žiadne dôvody na zbavenie funkcie správcu konkurznej podstaty súdom, naopak, vyplýva

z neho, že k zániku funkcie správcu došlo na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, pre ktoré zákon žiadne dôvody nestanovuje.

Až z rozhodnutia odvolacieho súdu sa tak sťažovatelia dozvedeli o existencii dôvodov na zbavenie funkcie správcu, teda o skutočnostiach, ktoré neboli prvostupňovým súdom hodnotené. V tomto štádiu konania už sťažovatelia nemali možnosť zaujímať ku skutočnostiam odôvodňujúcim iný právny záver odvolacieho súdu stanoviská, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie alebo aspoň spochybnenie a vyjadrovať sa aj k ich právnej relevantnosti vo vzťahu k predmetu konania. Ide o procesné práva, ktoré môže účastník uplatniť nielen v konaní na súde prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní. Realizácia týchto práv v odvolacom konaní je však znemožnená, ak odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu vychádzajúceho zo skutočností, ktorými sa prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí nezaoberal a ku ktorým sa neúspešný účastník nevyjadroval, pretože k tomu nemal dôvod. Znemožnenie realizácie procesných práv účastníka v takomto prípade je prakticky dôsledkom nerešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania odvolacím súdom, lebo účastníkovi konania odopiera možnosť prieskumu správnosti nových skutkových zistení a dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (m. m. III. ÚS 171/06).

Je len v právomoci konkurzného súdu zbaviť správcu funkcie podľa § 8 ods. 5 druhej vety zákona o konkurze a vyrovnaní. Odvolací súd v žiadnom prípade nemôže nahradiť túto právomoc konkurzného súdu. V právomoci odvolacieho súdu je len posúdenie, či uplatnenie tejto právomoci konkurzným súdom je v súlade so zákonom, teda či dôvody vymedzené konkurzným súdom opodstatňujú záver o zbavení správcu funkcie. Odvolací súd v snahe konvalidovať zmätočnosť rozhodnutia konkurzného súdu uvádza dôvody odvolania správcu konkurznej podstaty, ktoré absentujú v rozhodnutí konkurzného súdu. *V tomto smere bol teda postup najvyššieho súdu svojvoľný (arbitrárny), a teda v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu.*

Najvyšší súd postupoval obdobne aj pri odôvodňovaní svojho právneho záveru, podľa ktorého konkurzný súd mohol zvolať schôdzu konkurzných veriteľov aj bez súčinnosti

veriteľov, pričom na preskúmaný prípad platí § 10 ods. 1 prvá veta po bodkočiarku zákona o konkurze a vyrovnaní, teda že schôdza veriteľov bola zvolaná súdom z vlastného podnetu. Z uznesenia konkurzného súdu zo 16. augusta 2010 však nepochybne vyplýva, že schôdza veriteľov bola konkurzným súdom zvolaná na návrh označených konkurzných veriteľov a s nimi navrhnutým programom.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj celkom nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z uvedených dôvodov ústavný súd považuje skutkové a právne závery najvyššieho súdu vyslovené v namietanom rozhodnutí za zjavne svojvoľné a arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. Na základe uvedeného ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 (bod 1 výroku nálezu).

2. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolání podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné

účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Podľa § 18 zákona o súdoch senát najvyššieho súdu sa skladá z troch sudcov, z ktorých jeden je predsedom senátu.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

Podľa čl. 38 rokovacieho poriadku najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 291/2006 Z. z. zákonným sudcom je na najvyššom súde sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu a je určený rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. V rámci senátu, ktorý má podľa rozvrhu práce určitú vec prejednať a rozhodnúť, je zákonným sudcom každý člen tohto senátu. Namiesto sudcu, ktorý bol v určitej veci pôvodne zákonným sudcom, ale vyskytla sa u neho skutočnosť, ktorá podľa osobitného predpisu alebo rozvrhu práce vylučuje možnosť prejednanie a rozhodnutia veci týmto sudcom, je zákonným sudcom sudca určený v súlade s ustanoveniami rozvrhu práce, ktoré upravujú postup v prípade výskytu takej skutočnosti. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade s rozvrhom práce.

Podstata námietok sťažovateľov spočíva v tom, že o jednotlivých veciach týkajúcich sa konkurzného konania na majetok úpadcu nekonal a nerozhodoval len terajší odvolací senát 1 Obo (pôvodne očíslovaný senát 2 Obo), ale v týchto veciach rozhodovali viaceré senáty najvyššieho súdu, dôkazom čoho sú viaceré konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu v konkurznej veci úpadcu. Podľa tvrdenia sťažovateľov odvolací senát 1 Obo si na základe príslušnosti na incidenčné konanie (vedené na krajskom súde pod sp. zn. 76 Cb 309/99) nezákonne „uzurpoval“ právo konať a rozhodovať aj v konkurznej veci úpadcu vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010.

Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súde, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s rozvrhom práce súdu (III. ÚS 116/06).

Zo zapožičaného konkurzného spisu krajského súdu ústavný súd zistil, že odvolanie sťažovateľa v 2. rade proti uzneseniu krajského súdu zo 16. augusta 2010 bolo spolu so spisom predložené najvyššiemu súde 24. septembra 2010. Vec bola pridelená na rozhodnutie senátu 1 Obo (pod sp. zn. 1 Obo 149/2010). Následne boli najvyššiemu súde predložené aj odvolania sťažovateľov proti uzneseniu krajského súdu z 20. septembra 2010, a to odvolanie sťažovateľa v 1. rade 28. októbra 2010 a odvolanie sťažovateľa v 2. rade 29. októbra 2010. Veci boli pridelené na rozhodnutie senátu 1 Obo (pod sp. zn. 1 Obo 160/2010).

Z uvedeného vyplýva, že rozhodujúcim pre pridelenie vecí (odvolaní) sťažovateľov bol rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2010 vydaný opatrením predsedu najvyššieho súdu č. Spr 1321/2009 zo 14. decembra 2009 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2010“).

Z článku II odseku 2 štvrtej časti rozvrhu práce na rok 2010 vyplýva, že „Zapisovanie vecí do registrov sa uskutočňuje v zmysle článku 7, článku 8 Registratúrneho

poriadku a registratúrneho plánu Najvyššieho súdu SR pomocou výpočtovej techniky – elektronickej podateľne, podľa zásad uvedených v tomto rozvrhu. ...“

Podľa článku II odseku 3 štvrtej časti rozvrhu práce na rok 2010 podľa odseku 2 sa nepostupuje vo veciach, ktoré opätovne došli na najvyšší súd po tom, ako tento súd už konal vo veci samej a rozhodol o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku; v takom prípade koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom spravodajcom v senáte, ktorý vec vybavil, prípadne rozhodol naposledy.

Podľa odseku 5 citovaného článku rozvrhu práce na rok 2010 „Ak sa pri jednom predložení spisu ukáže, že je potrebné rozhodnúť o viacerých predmetoch (t. j. okrem rozhodnutia vo veci samej sú napadnuté aj rozhodnutia týkajúce sa poplatkov, oslobodenia od súdnych poplatkov, o znalečnom, prípadne ak je vznesená námietka zaujatosti a pod.), zapíšu sa všetky tieto veci do jedného senátu. Rovnako treba postupovať aj v prípade, ak po predložení veci (ale ešte pred jej rozhodnutím) dodatočne bude doručený na NS SR opravný prostriedok smerujúci proti ďalším rozhodnutiam vydaným v tejto veci.“

Z konkurzného spisu vyplýva, že najvyšší súd opakovane konal a rozhodoval v konkurznej veci úpadcu, po prvýkrát už v roku 2000, keď rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu konkurzného súdu o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu z 5. októbra 1999 (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 342/99 z 20. januára 2000). Skutočnosť, že v tom čase konal a rozhodoval v konkurznej veci úpadcu odvolací senát 3 Obo, nepovažoval ústavný súd za právne významnú vo vzťahu k vymedzenému predmetu konania, ktorým je rozhodovanie, či pridelením vecí (odvolaní) sťažovateľov odvolaciemu senátu 1 Obo a vydaním namietaného rozhodnutia došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na zákonného sudcu.

Z vykonaného dokazovania ústavný súd zistil, že v konkurznej veci úpadcu naposledy (teda pred rozhodnutím o odvolaniach sťažovateľov) rozhodol senát najvyššieho súdu 2 Obo uznesením sp. zn. 2 Obo 96/2009 z 9. decembra 2009 vo veci odvolania proti uzneseniu krajského súdu z 26. augusta 2009, ktorým konkurzný súd zamietol návrh

na zvolanie schôdze konkurzných veriteľov. Najvyšší súd rozhodol v senáte zloženom z predsedu JUDr. J. Š. a zo sudkyň JUDr. I. I. a JUDr. A. P. JUDr. J. Š. bol zároveň v tejto veci sudcom spravodajcom.

Z článku II odseku 3 a 5 štvrtej časti rozvrhu práce na rok 2010 vyplýva, že o odvolaniach sťažovateľov mal rozhodnúť senát najvyššieho súdu, v ktorom pôsobí sudca JUDr. J. Š. Podľa siedmej časti rozvrhu práce na rok 2010 je JUDr. J. Š. predsedom senátu 1 Obo, ktorý rozhoduje vo veciach zapísaných do registra 1 Obo. Členkou tohto senátu bola v čase pridelenia vecí sťažovateľov aj JUDr. A. P. O odvolaniach sťažovateľov rozhodol senát 1 Obo zložený z predsedu JUDr. J. Š., zo sudkyne (členky senátu) JUDr. A. P. a zo sudkyne JUDr. I. I., ktorá s účinnosťou od 15. augusta 2010 nahrádzala chýbajúceho sudcu v senáte 1 O (s. 31, časť Poznámky, bod 3 rozvrhu práce na rok 2010 v znení opatrenia č. Spr 101/2010-13 z 3. augusta 2010).

Po preskúmaní postupu najvyššieho súdu v súvislosti s pridelením predmetnej veci senátu 1 Obo a vychádzajúc zo schváleného rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2010 ústavný súd nezistil rozpor v postupe najvyššieho súdu a sťažovateľmi označeným základným právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny. S poukazom na uvedené zistenie ústavný súd konštatuje, že pridelením veci sťažovateľov a vydaním namietaného rozhodnutia najvyšší súd neporušil základné právo sťažovateľov na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. čl. 38 ods. 1 listiny.

3. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci v ich prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom v súvislosti s postupom

najvyššieho súdu, ktorý neupovedomil sťažovateľov pred vydaním odvolacieho rozhodnutia o spojení prebiehajúcich konaní o odvolaniach sťažovateľov. Navyše, konajúce súdy neumožnili sťažovateľom vyjadriť sa k odvolaniu druhého účastníka odvolacieho konania. Podľa sťažovateľov odvolací súd sa v namietanom rozhodnutí zmienil o podaní konkurzného veriteľa V., a. s. (ďalej len „V.“), ktoré využil ako dôkaz, pričom však nenariadil pojednávanie ani neumožnil účastníkom konania vyjadriť sa k nemu. Podľa sťažovateľa v 1. rade najvyšší súd mu neumožnil ako účastníkovi odvolacieho konania nahliadnuť do konkurzného spisu.

Námietka sťažovateľov, že najvyšší súd nerozhodol o spojení konaní vo veciach odvolaní sťažovateľov na spoločné konanie, nemá podľa ústavného súdu ústavnoprávny rozmer v okolnostiach danej veci.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa v 1. rade, že mu nebolo umožnené nahliadnuť do konkurzného spisu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v 1. rade svoje tvrdenie nijako nepreukázal. Obsah konkurzného spisu nijako nepreukazuje, že by sťažovateľ v 1. rade (potom, čo bol spis postúpený najvyššiemu súdu) žiadal o nahliadnutie do spisu, resp. že by mu najvyšší súd neumožnil toto právo realizovať. Ústavný súd preto považoval uvedenú námietku sťažovateľa v 1. rade za nepreukázanú, a teda nedôvodnú.

Na základe uvedených právnych záverov ústavný súd konštatuje, že v postupe najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 nezistil porušenie základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny.

V danej situácii už ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj otázkou namietaného porušenia práv sťažovateľov podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, čl. 26 ods. 1 listiny a čl. 13 dohovoru, pretože vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu namietaným rozhodnutím napĺňa účel, ktorý sťažovatelia sledovali podaním sťažností ústavnému súdu.

IV.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na citované ustanovenia ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 149/2010, 1 Obo 160/2010 zo 14. decembra 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) v rozsahu jeho ústavnej povinnosti rozhodnúť o odvolaní sťažovateľov ústavne konformným spôsobom.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastúpením v konaní pred ústavným súdom. Právni zástupcovia sťažovateľov si uplatnili trovy konania, ktoré však nevyčíslili.

Ústavný súd preto priznal sťažovateľom trovy konania z dôvodu ich právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky a priznal sťažovateľovi v 1. rade nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za dva úkony

právnej služby vykonané v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie a podanie sťažnosti z 20. marca 2011). Za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume dvakrát po 123,50 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,41 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 261,82 €. Sťažovateľovi v 2. rade ústavný súd priznal nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie a podanie sťažnosti z 23. marca 2011 a doplnenie sťažnosti z 23. apríla 2011), t. j. odmenu v sume trikrát po 123,50 €, čo spolu s režijným paušálom trikrát po 7,41 € predstavuje sumu 392,73 €. Trovy právneho zastúpenia sťažovateľa v 1. rade boli priznané v celkovej sume 261,82 € a trovy právneho zastúpenia sťažovateľa v 2. rade predstavujú celkovú sumu 392,73 € (bod 3 výroku nálezu).

Trovy konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v 1. rade a na účet právneho zástupcu sťažovateľa v 2. rade (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2012